

Nyttig og godt om arbeid

En inspirerende bok å lese, med praktisk nytte og med bidrag som evner å stille kritiske spørsmål.

PSY
KOL
OGI

PUBLISERT 5. juli 2013

Per Øystein Saksvik (red.) | **Arbeids- og organisasjonspsykologi: aktuelle tema til inspirasjon for et bedre arbeidsliv**, Cappelen Akademisk, 2011. 473 sider

Arbeids- og organisasjonspsykologi er et fagfelt som får lite oppmerksomhet ved de fleste norske universiteters profesjonsutdanninger av psykologer. Fagmiljøet tilknyttet Psykologisk institutt ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet i Trondheim virker likevel å ha skapt et godt fagmiljø som bidrar ved innføringskurs i psykologi. Denne boken er skrevet av fagpersoner tilknyttet dette miljøet. Boken er nå utgitt i sin tredje utgave med oppdateringer og flere nye kapitler.

Gode smakebiter

I arbeids- og organisasjonspsykologi er det nødvendig å ha kunnskap både om individets ressurser og motivasjon og om arbeidslivets krav og muligheter. Denne boken viser bredden i dette feltet, og gir gode smakebiter på viktige områder innenfor arbeids- og organisasjonspsykologi. Boken består av 17 kapitler med hovedvekt på organisasjonspsykologiske temaer som helsefremmende faktorer, engasjement, kultur, omstillingsprosesser, seleksjon, sikkerhet, teamarbeid og psykososialt arbeidsmiljø.

«Gir nyttige refleksjoner rundt hvorfor mange ikke mestrer det moderne arbeidslivets krav»

Kjell Nytrø gir i kapittel 1 en spennende analyse av utviklingene i arbeidslivet ut fra et evolusjonspsykologisk perspektiv. Dette gir nyttige refleksjoner rundt hvorfor mange ikke mestrer det moderne arbeidslivets krav på tross av at det på mange måter er bedre organisert og mindre belastende. I kapittel 8 beskriver Saksvik, Guttormsen og Thun viktigheten av å identifisere hvilke faktorer som bidrar til sykenærvær over tid. «Raskt tilbake i arbeid» har blitt et mantra som av og til kan bli unyansert og for enkelte føre til nærværspress med økt sjanse for kronisk sykdom. Boken inneholder også flere gode kritiske innspill til omstillingsprosesser og til hvordan tilknytningen mellom arbeidsplass og arbeidstaker svekkes når arbeidet blir løsere organisert rundt midlertidige ansettelser i tidsbegrensede prosjekter. Øyvind Hagen stiller spørsmål ved om dette vil føre til kulturløse organisasjoner, og Holler, Danielsen, Nordvik og Saksvik peker på at tilhørighet til arbeidsplassen kanskje er i ferd med å bli erstattet med tilhørighet og fokus på egen karriereutvikling.

Personlighet og yrke

Med min erfaring som psykolog i arbeidsog velferdsetaten hadde jeg ønsket meg mer stoff om arbeidspsykologiske tema. Det var derfor med stor interesse jeg leste Nordvik og Langvik sitt kapittel om personlighet og yrke. Og jeg ble ikke skuffet. Det gis en god forståelse av personlighetstrekk og hvilken sammenheng det har med yrkesvalg og karriereutvikling. John Holland sin teori om yrkespersonlighet og Edgar Schein sin modell for karriereforankring beskrives på en måte som viser hvilken praktisk nytte disse tilnærmingene fremdeles kan ha i karriereveiledning. I bokens siste kapittel diskuterer Morten Thorsen brukervedvirkning og aktørperspektiv i rådgivning til personer som står utenfor arbeidslivet. Han avslutter med å beskrive hvordan NAV kan bidra med tilrettelegging og oppfølging slik at eksempelvis personer med psykiske lidelser ikke blir stående utenfor arbeidslivet.

Hvis boken skulle utvides med noen nye kapitler i neste utgave, kunne jeg ønske meg fokus på erfaringer fra de siste årenes satsning på arbeid og psykisk helse, eksempelvis jobbmestrende oppfølging, raskere tilbake-tiltak, og Individual Placement and Support (IPS)-metodikk. Alt i alt synes jeg det var en inspirerende bok å lese, med praktisk nytte og med bidrag som evner å stille kritiske spørsmål. Det inviteres også til videre refleksjon ved at hvert kapittel avsluttes med noen problemstillinger til diskusjon.

Anmeldt av Jon Fiske, psykolog og leder ved NAV Arbeidsrådgivning

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 50, nummer 7, 2013, side